

ΣΥΓΧΡΟΝΟ & ΝΟΥΣ

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ' ΤΑΞΗΣ

ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

**Κάνοντας ποδήλατο στην Αθήνα:
Μια ιστορία για γέλια και για κλάμματα**



Είναι ηλίου φαεινότερο ότι η οδηγική κουλτούρα στην Ελλάδα είναι μοναδική. Δεν συγκρίνεται δηλαδή με καμιά από τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μιας και φλερτάρει με την τελευταία θέση ανάμεσα στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες σχετικά με τα αυτοκινητιστικά.

Ας περάσουμε όμως σε μια τυπική μέρα που αποφασίζεις να βγάλεις το ποδήλατό σου από την αποθήκη να το δει λίγος ήλιος, να εξασκηθείς και να χαλαρώσεις. Δεν έχεις προλάβει να διανύσεις λίγα μέτρα με το πετάλι και οι λακκούβες διαδέχονται η μία την άλλη, λες και βαθαίνουν επίτηδες όλο και περισσότερο, δοκιμάζοντας από τη μία την ισορροπία και την υπομονή σου κι από την άλλη τον μηχανισμό του ποδηλάτου πόλης σου.

Μετά βίας φτάνεις στον ποδηλατόδρομο -που έχεις την τύχη(!) να έχεις κοντά στο σπίτι σου, αφού φυσικά έχει πεταχτεί από το πουθενά ένα μηχανάκι μπροστά σου, αντίθετο στο κυκλοφοριακό ρεύμα, τρομάζοντάς σε.

Εννοείται πως κανείς οδηγός δεν θα σου δώσει προτεραιότητα, ούτε την απαραίτητη προσοχή, στριμώχνοντάς σε ανάμεσα στο εν κινήσει Ι.Χ. του και το παρκαρισμένο -ευτυχώς;- φορτηγό.

Στο ύψος του ηλεκτρικού σταθμού του Ταύρου, ο ποδηλατόδρομος διακόπτεται για λίγο και πρέπει να περάσεις απέναντι για να συνεχίσεις την ασφαλή σου πορεία. Παρόλο που ένα μέρος του ποδηλατοδρόμου «προστατεύεται» με κάγκελα από τους -αμέτρητους ή αμέτρητα;- ασυνείδητους οδηγούς, στο σημείο που ο ποδηλάτης πρέπει να διασχίσει τον δρόμο, προφανώς, τα κάγκελα απουσιάζουν. Μάντεψε, τι βρέθηκε στην θέση τους; Ένα παράνομα παρκαρισμένο αυτοκίνητο. Πολύ πιθανόν να είναι από κάποιον που κάθισε να φάει στο απέναντι ταβερνάκι αλλά πεινούσε τόσο πολύ που δεν είχε χρόνο να βρει μια κατάλληλη και νόμιμη θέση στάθμευσης, η οποία δεν θα εμπόδιζε τους υπόλοιπους συμπολίτες του και δεν θα καταπατούσε τα δικαιώματά τους.

Προσπερνάς την καταπάτηση της λογικής και του αυτονόητου που δεσπόζει σε αυτήν την χώρα και συνεχίζεις την βόλτα σου,

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΘΕΜΑΤΩΝ : Γ. ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ – Α. ΖΙΩΖΙΑΣ
Α. ΔΕΣΛΗ – Κ. ΚΑΤΣΙΩΤΗΣ

ΣΥΓΧΡΟΝΟ & ΝΟΥΣ

σκεπτόμενη για άλλη μια φορά πως η χαλάρωση δεν είναι κάτι που μπορεί να επιτευχθεί μέσω του ποδηλάτου. Οπότε αυξάνεις ταχύτητα, μπας και γυμνασθείς κι εκτονωθείς τουλάχιστον. Να σου ένα ζευγάρι που σου κόβει τη φόρα, γιατί ο πεζόδρομος δίπλα μάλλον δεν φάνηκε αρκετός, έπρεπε να χρησιμοποιήσει τον ποδηλατόδρομο. «Ντριν ντριν», τίποτα. Καμία αντίδραση.

Φτάνοντας στο τέλος της ποδηλατοβόλτας, παίρνεις τον δρόμο του γυρισμού και αναγκαστικά πρέπει να χρησιμοποιήσεις τον δρόμο. Δεν μπορείς να φτάσεις ως το σπίτι σου πάνω σε δύο ρόδες πατώντας μόνο σε ειδική λωρίδα για ποδήλατα, γιατί δεν υπάρχει.

Πότε θα εντάξει η δημόσια διοίκηση αποτελεσματικά το ποδήλατο στις επιλογές μετακίνησης μέσα στην πόλη; Πότε θα αρχίσουν οι δήμοι να το αντιμετωπίζουν ως μέσο καθημερινής χρήσης; Οι ποδηλατόδρομοι είναι ελάχιστοι έως ανύπαρκτοι, ενώ δεν υπάρχει θεσμικό πλαίσιο που να ορίζει την συμπεριφορά των ποδηλατών και των υπόλοιπων χρηστών απέναντί τους στο δρόμο.

Η επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης μεγάλων τμημάτων του πληθυσμού έχει πολλαπλασιάσει στους δρόμους τα ευάλωτα δίτροχα (μοτοσικλέτες, ποδήλατα), χωρίς την απαραίτητη πρόνοια. Υπάρχουν ωστόσο τεχνικές λύσεις, μέσω των οποίων μπορεί να αποφευχθεί σύγκρουση οχήματος με ποδήλατο, μέσω ενός ήχου ειδοποίησης, που ακούγεται από το όχημα, όταν πορεύεται ένας ποδηλάτης δίπλα του. Εν μέσω κρίσης εγκαινιάζουν αυτοκινητόδρομους, γιατί όχι και ποδηλατόδρομους; Παράλληλα, το μάθημα της κυκλοφοριακής αγωγής των νέων στα σχολεία, αντιμετωπίζεται σαν πολυτέλεια. Θα καλυφθεί ποτέ το τεράστιο κενό της βιώσιμης και ασφαλούς μετακίνησης;

Το ποδήλατο είναι ένα σημαντικό μέσο για την κυκλοφορία εντός των πόλεων που έχει μόνο πλεονεκτήματα: είναι οικολογικό, συντελεί στην σωματική άσκηση των ανθρώπων και η επέκταση της κυκλοφορίας των ποδηλάτων θα συντελέσει και στην άμβλυνση της κυκλοφοριακής συμφόρησης. Για να μην αναφερθούμε και στα θετικά που προσφέρει στην ψυχική υγεία και την κοινωνικοποίηση.

Η αλλαγή παγιωμένων συμπεριφορών των χρηστών του οδικού δικτύου προϋποθέτει ευαισθητοποίηση, εκπαίδευση, επιμόρφωση, συχνή πληροφόρηση, έλεγχο, αξιόπιστο σύστημα ποινών και κατάλληλο σχεδιασμό, ώστε να διασφαλίζονται τα δικαιώματα όλων: οδηγών, πεζών, μοτοσυκλετιστών και ποδηλατιστών.

Αναστασία Βαϊτσοπούλου 02.06.2017[διασκευή]

ΚΕΙΜΕΝΟ 2:

«Ζωή – πατίνι» με τη νέα μόδα στην Ευρώπη

Είναι βέβαιο ότι η είδηση που ακολουθεί θα λυπήσει τους λάτρεις των ηλεκτρικών πατινιών, που έχουν πλέον καταλάβει τους δρόμους της Ευρώπης, και όχι μόνον. Οι δημοτικές αρχές του Μιλάνου αποφάσισαν να βάλουν οριστικό τέλος σε αυτήν τη νέα μάλιστα, δίνοντας στις εταιρείες που τα εκμεταλλεύονται προθεσμία τριών ημερών για να τα απομακρύνουν. Ειδικότερα, οι αρμόδιοι αντιδήμαρχοι για την ασφάλεια, εξέδωσαν διαταγή για να αποσυρθούν τα ηλεκτρικά πατίνια από τους δρόμους του Μιλάνου, έως ότου ο δήμος καταρτίσει και δημοσιεύσει σχετικό διαγωνισμό για την ανάθεση της ενοικίασής τους και τοποθετηθούν οι σχετικές σημάνσεις με τις οδηγίες χρήσης και τις απαγορεύσεις που προβλέπονται από τη νομοθεσία. Σήμερα στο Μιλάνο λειτουργούν επτά εταιρείες ενοικίασης ηλεκτρικών πατινιών, ενώ δεν είναι λίγοι οι ντόπιοι που, αποφασίζοντας να εξοικονομήσουν χρήματα μακροπρόθεσμα, αγόρασαν το δικό τους. Σύμφωνα με τους παρόντες κανονισμούς, η χρήση τους επιτρέπεται μόνο σε πεζοδρόμους και η μέγιστη ταχύτητά τους δεν πρέπει να υπερβαίνει τα έξι χιλιόμετρα την ώρα. Ωστόσο, οι αναβάτες τους δεν φαίνεται να το βάζουν κάτω και εφορμούν και στους δρόμους. Ήδη έχουν καταγραφεί πολλά μικροατυχήματα, αλλά και μία παράσυρση πεζού, ο οποίος κατέληξε στο νοσοκομείο με πολλαπλά κατάγματα.

Όμως, τα ηλεκτρικά πατίνια συνιστούν πανευρωπαϊκή μάλιστα, που έχει εξοργίσει πολλούς κατοίκους, εποχούμενους και πεζούς των ευρωπαϊκών μητροπόλεων.

Οι λάτρεις του μέσου, βέβαια, θεωρούν ότι πρόκειται για ένα πραγματικό άλμα στο μέλλον των μεταφορών κι έναν καταπληκτικό τρόπο, για να μετακινηθείς με ταχύτητα, από το Λούβρο στον Πύργο του Άιφελ, χωρίς να παραγάγεις ατμοσφαιρική ρύπανση. Οι επικριτές του, ωστόσο, διαφωνούν, επισημαίνοντας τον διαρκή αυξανόμενο αριθμό των τραυματισμών, αλλά και των θανάτων από συγκρούσεις με ηλεκτρικά πατίνια, καταγγέλλοντας ταυτόχρονα την τρομερή ενόχληση που προκαλούν σε πεζούς, ποδηλάτες και αυτοκινητιστές, οι οποίοι διεκδικούν και αυτοί μία θέση σε δρόμους και πεζοδρόμια.

Καθημερινή 17/08/2019[διασκευή]

ΚΕΙΜΕΝΟ 3



ΚΕΙΜΕΝΟ 4

4

Ο **Οδυσσέας Ελύτης** (1911 - 1996), ήταν ένας από τους σημαντικότερους Έλληνες ποιητές, μέλος της λογοτεχνικής γενιάς του '30. Βραβεύτηκε το 1960 με το Κρατικό Βραβείο Ποίησης και το 1979 με το βραβείο Νόμπελ λογοτεχνίας. Διαμόρφωσε ένα προσωπικό ποιητικό ιδίωμα και θεωρείται ένας από τους ανανεωτές της ελληνικής ποίησης. Πολλά ποιήματά του μελοποιήθηκαν, ενώ συλλογές του έχουν μεταφραστεί μέχρι σήμερα σε πολλές ξένες γλώσσες.

Η Ποδηλάτισσα

Το δρόμο πλάι στη θάλασσα
περπάτησα που `κανε κάθε
μέρα η ποδηλάτισσα.

Βρήκα τα φρούτα που `χε
στο πανέρι της, το δαχτυλίδι
που `πεσε απ' το χέρι της.

Βρήκα το κουδουνάκι και το
σάλι της, τις ρόδες,
το τιμόνι, το πεντάλι της.

Τη ζώνη της, τη βρήκα σε
μιαν άκρη, μια πέτρα διάφανη
που `μοιαζε με δάκρυ.

ΣΥΓΧΡΟΝΟ & ΝΟΥΣ

Τα μάζεψα ένα ένα και τα
κράτησα κι έλεγα πού `ναι
πού `ναι η ποδηλάτισσα.

Την είδα να περνά πάνω
απ' τα κύματα, την άλλη μέρα
πάνω από τα μνήματα.

Την τρίτη νύχτωσ' έχασα
τ' αχνάρια της, στους ουρανούς
άναψαν τα φανάρια της.

Οδυσσέας Ελύτης 1979

ΘΕΜΑ Α'

A1. Να πυκνώσετε σε 60-70 λέξεις τον προβληματισμό της αρθρογράφου για την αναγκαιότητα καθιέρωσης των μετακινήσεων με ποδήλατο, όπως παρουσιάζονται στις τέσσερις τελευταίες παραγράφους του **Κειμένου 1**.

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Β'

B1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας τη λέξη «Σωστό», αν η πρόταση συμφωνεί με το νόημα του **Κειμένου 2**, ή τη λέξη «Λάθος», αν όχι. Να επιβεβαιώσετε στη συνέχεια τις απαντήσεις σας με παραπομπές σε χωρία του κειμένου.

A. Στο Μιλάνο η χρήση των ηλεκτρικών πατινιών επιτρέπεται μόνο στους ποδηλατοδρόμους και η μέγιστη ταχύτητά τους δεν πρέπει να ξεπερνά τα έξι χιλιόμετρα την ώρα.

B. Τα ηλεκτρικά πατίνια έχουν οδηγήσει σε απόγνωση πεζούς και οδηγούς, ενώ τείνουν να αποτελέσουν εθνική μαστίγα.

Γ. Οι υπέρμαχοι της μετακίνησης με ηλεκτρικά πατίνια υποστηρίζουν ότι πρόκειται για μια καινοτομία στις μετακινήσεις με σημαντικά οικονομικά οφέλη στους χρήστες του μέσου αυτού.

Δ. Οι χρήστες των ηλεκτρικών πατινιών δεν πτοούνται από τα συχνά ατυχήματα που συμβαίνουν και επιμένουν στη χρήση τους

Ε. Τα ηλεκτρικά πατίνια ευθύνονται για την αύξηση των τραυματισμών και των θανάτων από προκαλούμενες συγκρούσεις.

Μονάδες 10

ΣΥΓΧΡΟΝΟ & ΝΟΥΣ

B2. Να αξιολογήσετε:

α. την επικοινωνιακή αποτελεσματικότητα του τίτλου του **Κειμένου 2**

β. τη σχέση του τίτλου αυτού με το θέμα του κειμένου και τη θέση που φαίνεται να παίρνει για αυτό ο αρθρογράφος.

Μονάδες 8

B3. Αν ο σκοπός της αρθρογράφου στο **Κείμενο 1** είναι να ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη/στρια για το θέμα/πρόβλημα, με ποιους τρόπους επιχειρεί να επιτύχει τον σκοπό της; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας, κάνοντας αναφορά σε τρεις, τουλάχιστον, γλωσσικές επιλογές.

Μονάδες 8

B4. Από ποια στοιχεία του **Κειμένου 2** επιβεβαιώνεται ότι μπορούμε να το κατατάξουμε στο είδος του άρθρου; Για την απάντησή σας να λάβετε υπόψη το θέμα, την πρόθεση του αρθρογράφου και την κυρίαρχη στο κείμενο λειτουργία της γλώσσας.

Μονάδες 6

B5. Να σχολιάσετε το θέμα που καυτηριάζει ο σκιτσογράφος στο **Κείμενο 3**. Εντοπίζετε αναλογίες με το κεντρικό θέμα του **Κειμένου 1**; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας χρησιμοποιώντας και αποσπάσματα του **Κειμένου 1**.

Μονάδες 8

6

ΘΕΜΑ Γ'

Γ1. Αξιοποιώντας τρεις, τουλάχιστον, κειμενικούς δείκτες να σχολιάσετε το κεντρικό θέμα/προβληματισμό που τίθεται στο ποίημα (**Κείμενο 4**). Ποια είναι η δική σας τοποθέτηση στο ζήτημα αυτό; (200 λέξεις)

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Δ'

Δ1. Σε συζήτηση που θα διεξαχθεί στο πνευματικό κέντρο του Δήμου σας, στο πλαίσιο του εορτασμού της Παγκόσμιας Εβδομάδας Οδικής Ασφάλειας, αναλαμβάνετε με την ιδιότητά σας ως μαθητή/τριας της Γ' Λυκείου να εκφωνήσετε μια ομιλία. Να παρουσιάσετε, μέσα από αυτή την ομιλία, τις απόψεις σας για την αναγκαιότητα χρήσης εναλλακτικών μέσων μεταφοράς στην καθημερινή ζωή, καθώς και για τις προϋποθέσεις που πρέπει να ισχύσουν για την επίτευξη του

ΣΥΓΧΡΟΝΟ & ΝΟΥΣ

στόχου αυτού, λαμβάνοντας υπόψη και το περιεχόμενο των παραπάνω κειμένων (350-400 λέξεις)

Μονάδες 30

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά στοιχεία μαθητή. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει. Μολύβι επιτρέπεται, μόνο αν το ζητάει η εκφώνηση, και μόνο για πίνακες, διαγράμματα κλπ.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

7

**ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**